අභිසාරී මාධ්‍ය ක්‍රියාවලිය මානව දෘශ්‍ය සංස්කෘතික සංජානනයට සිදු කරන බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

ඒ.කේ. සමරවික්‍රම[1]

නූතන සන්නිවේදන මාධ්‍යයේ සහ තාක්ෂණික දියුණුව හේතුවෙන් ලෝකයේ පෙර පැවති සංස්කෘතික ව්‍යුහයන්හි සීමා ඉක්මවමින් මුළු ලොවම විශ්ව ගම්මානයක් බවට පත් වී ඇත. මෙකී දෘශ්‍ය සංස්කෘතිය විශාල පෙරළියකට ලක් කිරීම සිදු වන්නේ නව මාධ්‍යයේ බිහි වීමත් සමඟ ඇති වූ ව්‍යුහාත්මක බලපෑම හේතුවෙනි. එහි ප්‍රබලතම ව්‍යුහාත්මක වෙනස ලෙසින් මාධ්‍ය අභිසාරී ක්‍රියාවලිය හඳුනාගත හැකි ය. අභිසාරී මාධ්‍ය විවාදයට භාජනය වන්නේ ඇනලොග් මාධ්‍ය, ඩිජිටල් මාධ්‍ය බවට පරිවර්තනය වීමත් සමඟයි. මාධ්‍ය පර්යේෂකයන් අභිසාරීතාව පැහැදිලි කරන්නේ තොරතුරු පද්ධති, විදුලි සංදේශනය, මාධ්‍ය තාක්ෂණය, එක් පාර්ශවයකින් ඒකරාශී වන විට අනෙක් පාර්ශ්වයෙන් සමාජීය සහ කර්මාන්ත ලෙස එකට මිශ්‍ර වීමක් ලෙසිනි. කල් යත් ම මෙම අදහස් වෙනස් වී මාධ්‍ය අභිසාරීතාව තාක්ෂණයේ බලපෑම් හඳුනා ගන්නා ලදි. පශ්චාත් නූතනවාදී ආකෘතිය තුළ මෙම මාධ්‍ය අභිසාරීතාව සංස්කෘතික දෘශ්‍ය සංජානනය අභියෝගාත්මක ලෙස වෙනස් කර ඇති අතර එහි ධනාත්මක මෙන් ම ඍණාත්මක පැතිකඩයන් ඉස්මතු කරනු ඇත. ඒ අනුව, අභිසාරී මාධ්‍ය මානව දෘශ්‍ය සංස්කෘතික සංජානනයට බලපෑම් කර තිබේ ද යන්න මෙම පර්යේෂණයේ අධ්‍යයන ගැටලුව වසයෙන් තෝරා ගැනිණ. අභිසාරී මාධ්‍ය මානව දෘශ්‍ය සංස්කෘතික සංජානනයට සිදු කරන බලපෑමේ විශේෂතා විමර්ශනයට ලක් කිරීම මෙහි අරමුණ වෙයි. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ පුස්තකාල සමීක්ෂණ, අන්තර්ජාල තොරතුරු මෙන්ම නිරීක්ෂණයන් ද පුද්ගලයන් 50 දෙනෙකුගෙන් යුත් නියැදියක් හරහා ලබාගත් සම්මුඛ සාකච්ඡාවන් හා ප්‍රශ්නාවලි ක්‍රමයන් භාවිතයට ගැනිණ. අද්‍යතන සමාජ, ආර්ථික ක්‍රමයේ විවිධ අවශ්‍යතා මත එවැනි දෘශ්‍ය ආඛ්‍යාන ගොඩනැඟීම තුළ එය අතථ්‍ය ප්‍රතිනිර්මාණයක් බවට පත් වී තිබීමත්, එමඟින් පුද්ගලයා සංකීර්ණ අයුරින් මතවාදී මෙහෙයවීමට ලක් කිරීම සහ සමාජීය බලපෑමක් සිදු වීමත් නිසා එම ප්‍රතිනිර්මාණිත දෘශ්‍ය සංස්කෘතිය දෘශ්‍ය ප්‍රකාශනයක් බවට පත් වී තිබීමත් මෙහි දී හඳුනා ගැනිණ. ඒ අනුව අභිසාරී මාධ්‍ය තුළ අන්තර්ගත දෘශ්‍ය සංස්කෘතික සංජානනය පුද්ගල දෛනික චර්යාවන් වෙනස් කර ඇති බවත් එය ඔවුන්ගේ ජීවිතයේ ගාමක බලවේගය බවට පත්ව ඇති බවටත් නිගමනය විය.

ප්‍රමුඛ පද: අභිසාරී මාධ්‍ය, දෘශ්‍ය සංස්කෘතිය, නව මාධ්‍ය, සංජානනය, සන්නිවේදනය

[1] ජනමාධ්‍ය අධ්‍යනාංශය, ශ්‍රී පාලි මණ්ඩපය, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය. aksachini96@gmail.com